

Po lekturze tegoż jakże interesującego studium fenomenograficznego należy w pełni zgodzić się z jego autorką.

Joanna Cukras-Stelągowska*

**Janusz Mariański, Marek Marczewski (red.),
Pedagogika rodziny. Podejście interdyscyplinarne, Gdańsk:
Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna, 2015, s. 379.**

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/PCh.2015.040>

Ważnym aspektem refleksji podejmowanej w pedagogice jako dyscyplinie naukowej jest jej interdyscyplinarność. Pojęcie interdyscyplinarności zaznacza fakt korzystania w jej obrębie z dorobku innych nauk. Trudno zatem wyobrazić sobie badania nad wychowaniem z pominięciem nauk społecznych, humanistycznych, jak również przyrodniczych. Tak rozumiane badania z całą pewnością wzbogacają rozumienie badanych zjawisk, pozwalając tym samym na bardziej zróżnicowane widzenie samej pedagogiki.

Punktem wyjścia dla analiz omawianej publikacji zbiorowej niech będzie jej tytuł. Wskazuje on na zaakcentowanie związku subdyscypliny, jaką jest pedagogika rodziny, z jej podejściem interdyscyplinarnym. Publikacja pod redakcją Janusza Mariańskiego i Marka Marczewskiego *Pedagogika rodziny. Podejście interdyscyplinarne* wskazuje zatem na obecność dyscyplin pomocniczych w pedagogice rodziny. Przedmiotem dociekań naukowych tej subdyscypliny jest teoretyczna refleksja oraz badania nad rodziną z pozycji pedagogicznej, czyli chodzi tutaj o wychowanie rodzinne ujmowane w szerokim znaczeniu, z uwzględnieniem jej różnorodnych aspektów.

Opracowanie składa się z ośmiu tekstów, ukazujących różnorodne konteksty dyscyplinarne. Autorką pierwszego rozdziału jest dr hab. Danuta Opozda. Opracowanie pod tytułem *Subdyscyplinarny charakter pedagogiki rodziny* służy wyjaśnieniu kontekstu metodologiczno-postulatywnego. Wykazano, iż rozwój wiedzy pedagogicznej winien przyjmować teoretyczno-praktyczny charakter, przez co należy rozumieć konstruowanie wiedzy o rodzinie w odniesieniu do edukacji, co w końcowym etapie ma prowadzić do ulepszenia praktyki edukacyjnej.

* Dr Joanna Cukras-Stelągowska jest adiunktem w Katedrze Teorii Wychowania na Wydziale Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Adres: Wydział Nauk Pedagogicznych UMK, ul. Lwowska 1, 87-100 Toruń; e-mail: joanstel@umk.pl.

W publikacji znajduje się również tekst dra hab. Pawła Skrzydlewskiego przybliżający kontekst antropologiczno-personalistyczny pedagogiki rodziny pod tytułem *Pedagogika personalistyczna wobec bezpieczeństwa osoby i rodziny*. Autor, analizując fundamenty bezpieczeństwa dziecka, powołał się na wartości teologiczne: wiarę, nadzieję oraz miłość. W artykule, poprzez analizę problemu bezpieczeństwa, wyjaśnia się również specyfikę pracy pedagoga w ujęciu pedagogiki personalistycznej. Omawiany termin miał także przełożenie na wyjaśnienie przyczyn niebezpieczeństw, takich jak aborcja i eutanazja.

Trzecia część publikacji odnosi się do kontekstu społeczno-kulturowego. Jest to artykuł pod tytułem: *Rodzina polska: ciągłość i zmiana*, autorstwa prof. dr hab. Janusza Mariańskiego. W pracy została przedstawiona rodzina z punktu widzenia przemian zachodzących w jej obrębie. Omówiona została również moralność rodzinna niezwykle ważna w obliczu dokonujących się zmian. Scharakteryzowane zostały także zagrożone wartości prorodzinne oraz zarysowana problematyka rodzin tradycyjnych oraz partnerskich.

Autorem czwartego rozdziału jest dr hab. Paweł Skrzydlewski, który podjął się opracowania aspektu kulturowo-filozoficznego. Jego praca nosi tytuł: *Rodzina a naturalne kręgi ludzkiego życia. Problem ładu społecznego*. Autor, poprzez analizę kręgów ludzkiego życia, zaznajomił odbiorców z rodzajami różnorodnych wpływów na człowieka. W swojej pracy odniósł się do zagrożeń naturalnych kręgów ludzkich wynikających z globalizmu.

Opracowania kontekstu psychologii pozytywnej podjęła się dr Małgorzata Szcześniak. Praca nosi tytuł: *Rodzina: cnoty i mocne strony charakteru*. Przybliżając początki psychologii pozytywnej, autorka w centrum jej zainteresowań umieściła rodzinę. W tekście dokonano refleksji psychologicznej nad cnotami: mądrości i wiedzy, odwagi, humanitaryzmu, sprawiedliwości, umiaru, jak również transcendencji. Ich prześledzenie pozwoliło na uświadomienie ludzkiego potencjału w poszczególnych sferach funkcjonowania.

Kolejno omówiono aspekt wychowawczo-socjalizacyjny. Analizy podjął się dr hab. Tadeusz Sakowicz. Tekst nosi tytuł *Rodzina w sytuacji stygmatyzacji społecznej*. Interpretując problemy definicyjne rodziny oraz jej dysfunkcjonalności, zasygnalizował w tekście utrudnienia w realizacji funkcji socjalizacyjno-wychowawczej. W dalszej części podjęta została tematyka przestępczości wraz z jej przyczynami.

Aspektem rozwoju osobowego zajęła się dr Małgorzata Maria Kulik w tekście pod tytułem: *Rodzina wobec niepełnosprawności*. Artykuł przedstawia rodzinę jako system powiązań, w którym zachodzą określone me-

chanizmy funkcjonowania, ze szczególnym uwzględnieniem miejsca osoby niepełnosprawnej.

Wyakcentowany w publikacji został również kontekst pedagogiczno-pastoralny w artykule autorstwa dr hab. Marka Marczewskiego pod tytułem: *Rodzina w świetle współczesnej myśli teologicznej*. Artykuł przedstawia ważne dla życia rodzinnego tezy i wskazania zawarte w Adhortacji apostołskiej Jana Pawła II o zadaniach rodziny chrześcijańskiej w świecie współczesnym *Familiaris consortio*, jak również w Konstytucji duszpasterskiej o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*.

Publikacja zbiorowa *Pedagogika rodziny. Podejście interdyscyplinarne* jest niezwykle cennym opracowaniem. Wskazuje, iż interdyscyplinarność pedagogiki rodziny wpływa na umocnienie, jak również rozwój, samej subdyscypliny. Podjęta refleksja nad interdyscyplinarnym kontekstem pedagogiki rodziny wzbogaca wiedzę o wychowaniu w rodzinie. Książka prezentuje się jako nieocenione źródło wiedzy na temat samej subdyscypliny, jak również współpracujących z nią dyscyplin naukowych. Poruszana tematyka jest różnorodna, co jest istotnym atutem publikacji, zwiększając tym samym grono odbiorców, którzy odnajdą w publikacji odniesienia do przedmiotu własnych zainteresowań naukowych. Zamysł redaktorów publikacji odnośnie ukazania żywotności pedagogiki rodziny w podejściu interdyscyplinarnym został w pełni zrealizowany, natomiast w tekstach wszystkich autorów widoczna jest wspólna troska o rodzinę i rozwój naukowej wiedzy o rodzinie.

Magdalena Woźniak*

Jarosław Przeperski, *Konferencja Grupy Rodzinnej w teorii i praktyce pracy socjalnej z rodziną*, Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT”, 2015, s. 252.

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/PCh.2015.041>

W przekonaniu autorów hasła „Opieka nad dzieckiem”, zamieszczonego w *Encyklopedii pedagogicznej XXI wieku* (t. 3, Warszawa 2004, 838–851), do najbardziej znaczących tendencji we współczesnej opiece nad dzieckiem

* Mgr Magdalena Woźniak jest doktorantką w Katedrze Pedagogiki Rodziny na Wydziale Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Adres: In-